

Saksframlegg

Arkivsak: 20/953-2

Sakstittel: Høring - Regionalplan for klimatilpasning i Rogaland
K-kode: 120

Saken behandles av:
Kommuneplanutvalget

Rådmannens tilråding til vedtak:

Randaberg kommune støtter intensjonene i planen, og ser viktigheten av å koordinere arbeidet med klimatilpasning i regionen. Klimaendringer kjenner ikke kommunegrenser og det er viktig at kommunene jobber sammen mot de endringene som kommer. Det er allerede startet opp flere nettverk som ser på klimaendringer, og det er viktig at det sikres at nye nettverk blir supplement til eksisterende nettverk, og at en jobber sammen mot felles mål.

En savner imidlertid en vurdering av hva det vil koste den enkelte kommune å delta i nettverket. I forslag til handlingsplan stilles det krav om at den enkelte kommune stiller med nødvendige ressurser. Dette vil for noen kommune være krevende da ressursituasjonen allerede er på et minimum.

Noen retningslinjer er uklare. Det bes om at iii d *Overvannshåndtering* og iv a *Velfungerende økosystemer* omformuleres og forklares:

Grunnlagsdokumenter:

[Regionalplan for klimatilpasning i Rogaland 2020 – 2050](#)

[Kunnskapsdel - Regionalplan for klimatilpasning 2020 – 2050](#)

[Handlingsprogram 2020 - 2024](#)

Bakgrunnen for saken:

Rogaland fylkeskommune har sendt Regionalplan for klimatilpasning ut på høring. Fristen for innspill er satt til 5. august 2020. Etter planen skal Regionalplanen vedtas i Fylkestinget 20. oktober 2020.

Saksopplysninger:

Planens oppbygging

Plane består av tre dokumenter:

- Regionalplan for klimatilpasning i Rogaland 2020 – 2050
- Handlingsprogram 2020 - 2024
- Kunnskapsdel - Regionalplan for klimatilpasning 2020 – 2050

Bakgrunn for planen

Klimaendringene er en av verdens største utfordringer. Den globale oppvarmingen er allerede merkbar, og påvirker mennesker, samfunn og økosystemer over hele verden, også i Rogaland.

Med klimatilpasning menes planlegging og gjennomføring av tiltak for å håndtere naturfarer som flom, ras og stormflo, og mer gradvise påvirkninger som klimaendringer gir. Klimatilpasning innebærer å forstå konsekvensene av at klimaet endrer seg, og iverksette tiltak for på den ene siden å hindre eller redusere skade, og på den andre siden utnytte mulighetene som endringene kan innebære.

Planen setter ambisiøse mål for å oppnå et Rogalandssamfunn som er godt tilpasset et klima i endring. Den har som mål et velfungerende økosystemer som i fremtiden gir oss stabil matproduksjon, rike natur- og kulturverdier og viktige klimatilpasningstjenester som f.eks. flomdemping. En må også jobbe aktivt for å trygge og sikre utsatte boligområder, hytteområder, veier og annen infrastruktur. Ikke minst må en jobbe forebyggende for å unngå og bygge oss inn i ny sårbarhet. For å oppnå dette, må en styrke kunnskapen og kompetansen på klimatilpasning, utvikle nye og bedre løsninger, og mobilisere og engasjere lokalsamfunnet gjennom god formidling av utfordringer og løsninger.

Retningslinjer

Kapittel 5.7 har et sett med retningslinjer som følger planen. Regionale retningslinjer kan være grunnlag for regionale myndigheter og statsetater for å fremme innsigelse hvis planforslag er i strid med disse. Disse er derfor gjennomgått spesielt.

Samarbeid og nettverk

Målene som er satt i planen forutsetter at en jobber bedre sammen, både forvaltning og private aktører. En foreslår derfor å opprette et regionalt klimatilpasningsnettverk i Rogaland, som bl.a. består av et politisk «klimaråd» og et tverrfaglig «klimatilpasningsforum». Kommunene vil være sentrale deltakere i nettverket, og mye av innsatsen på kunnskaps- og kompetansehevingen vil være rettet mot kommunene i første rekke. Et av forslagene er å opprette gjensidige samarbeidsavtaler med kommunene, for å forplikte fylkeskommune og kommuner til ressursinnsats og deltakelse.

Planen foreslår at klimatilpasningshensyn må innlemmes i all samfunnsutvikling, og dette krever endring i måten kommunene jobber på. Det kan være behov for økt innsats i form av både ressursbruk og finansiering. Dette vil variere mellom kommunene. Tilsvarende innsats vil også kreves av fylkeskommunen som tilrettelegger for det regionale nettverket for klimatilpasning. I tillegg må fylkeskommunen jobbe for å innarbeide klimatilpasningshensyn i sine roller som tjenesteleverandør, regional samfunnsutvikler og planmyndighet. Statlige etater vil ha en viktig rolle i kunnskaps- og kompetansearbeidet, og gi tilstrekkelig veiledning til kommunene.

Forebygging og reparasjon

Mye av tilpasningsarbeidet kan oppnås gjennom å nytte klimatilpasningskunnskap inn i overordnet planarbeid og gjennom forebyggende grep. Det å jobbe forebyggende er det billigste alternativet for å oppnå et bærekraftig og klimarobust samfunn. Her vil risiko- og sårbarhetsanalyser og kommunenes samfunns- og arealplaner være helt sentrale. Like viktig vil det være å skaffe finansiering til de mer krevende sikrings- og restaureringstiltakene, som er viktige for å trygge våre natur- og samfunnsverdier.

Oppfølging

Handlingsprogrammet beskriver prioriterte tiltak for perioden 2020- 2024. I programmet er det ført opp til sammen 21 tiltak. Tiltakene handler bl.a. om å opprette regionale nettverk i regionen, styrke kunnskapsgrunnlaget, innføre Miljø og klimapris.

Det er også et eget kapittel som behandler kommunene spesielt.

Disse er:

- Hver enkelt kommune etablerer et minimum av ressurser for å kunne jobbe aktivt med analyser, strategier, samarbeid og tiltak til å følge opp målene i plan.
- Kartlegge sårbarhet og klimarisiko i kommunen.
- Etablere korttidsnedbørsmåler i innlandsregionen.
- Hver kommune (region) utarbeider en plan /strategi for hvordan klimatilpasningsarbeidet skal gjennomføres.
- Informere ut til innbyggerne i kommunen (lage rutiner).

Visjon for arbeidet med klimatilpasning

Sammen for et klimarobust og bærekraftig Rogaland.

Mål for arbeidet

En skal sikre et bærekraftig samfunn som er godt forberedt på, og tilpasset, klimaendringene.

Det er utarbeidet tre delmål, hvor det er tatt utgangspunkt i FNs bærekraftsmål.

Delmål

Delmål a. «Kunnskap og kompetanse»

Sikre nødvendig kunnskap og kompetanse om lokale konsekvenser av klimaendringer, og sammen mobilisere samfunnet til å utvikle gode klimaresiliente løsninger.

(Resiliens (klimaresiliens): Evne til å opprettholde funksjoner til tross for stress og påkjenninger (klimaendringer), og samtidig lære av sine erfaringer og forbedre seg.)

Delmål b. «Velfungerende økosystemer»

Sikre grunnlaget for et rikt naturmangfold og velfungerende økosystemer, slik at naturverdiene og matproduksjonen ivaretas for fremtiden, og naturens evne til å tilpasse seg ivaretas.

Delmål c. «Klimarobust og tilpasningsdyktig samfunn»

Redusere sårbarhet for klimaendringer og styrke klimaresiliens i eksisterende lokalsamfunn og infrastruktur, og sikre at ny utbygging ikke bidrar til økt sårbarhet og klimarisiko.

Rådmannens vurdering:

Planen gir en grundig gjennomgang av de forskjellige årsaksfaktorer som virker inn på klimaendringer og hvilke utfordringer dette innebærer for både stat, fylke og ikke minst kommunene. Disse er samlet i en egen kunnskapsdel som gjør det mulig å gå dypere inn i de forskjellige områdene.

Det ble også avholdt en digital høringskonferanse 5. mai 2020. Denne er tilgjengelig på Fylkeskommunens hjemmeside.

Utviklingen med hyppigere styrtregn, høyere temperaturer og mer vind vil eskalere om det ikke iverksettes tiltak. Kommunene i Rogaland er forskjellige både i geografi og folketall, noen kommuner vil være mer utsatt for flom og ras enn andre.

Randaberg kommune er «heldig» i forhold til mange andre. Her er det ingen utsatte fjellområder, eller elver hvor det er fare for oversvømmelse. De utfordringene kommunen først og fremst vil få er overvann på grunn av styrtregn og endringer i temperaturen. Vind kan også skape problemer selv om en i kommunen er vant til mye vind. Problemene vil i hovedsak være trær som blåser over veier og ledninger. I tillegg til løse gjenstander kunne være til fare. Dette er nærmere beskrevet i Randaberg kommunes forslag til Klima- og energiplan som vil bli lagt fram til behandling innen kort tid. Her legges det også fram en rekke tiltak for å redusere klimautslipp.

Klimaendringer kjenner ikke kommunegrenser og det er viktig at kommunene jobber sammen mot de endringene som kommer. Slik sett er Fylkeskommunen forslag til tiltak viktig for å samle alle gode krefter. Samtidig er det allerede startet opp flere nettverk som ser på klimaendringer. Det er derfor fra Rådmannens side viktig at ved opprettelse av nye nettverk sikrer at dette blir supplement til eksisterende nettverk, og at en jobber sammen mot felles mål.

I hovedsak så støtter rådmannen forslag til retningslinjer slik de er foreslått.

Retningslinje i fremmer at klimatilpasning skal innarbeides i alt planarbeid.

Rådmannen støtter dette prinsippet.

Randaberg kommune har allerede sikret det meste i gjeldende kommuneplan, og nyere arealplaner.

Det er noen retningslinjer som er uklare for rådmann, hva som er tanken bak dem, og hvordan de skal håndteres av kommunene:

- I Overvannshåndtering, iii d, heter det at «Det bør lages rutiner for vedlikehold av alle overvanns- og naturbaserte løsninger, og ansvarsforhold for drift og

vedlikehold bør avklares i planfasen». Gjennom reguleringsplan blir områder regulert til offentlig/felles, det er uklart hva som er utfordringen, og hvordan det skal løses.

- I Velfungerende økosystemer iv a er det uklart for rådmann hva som forventes at kommunen skal kreve i forbindelse med plan- og byggesak.

Det foreslås at det i retningslinjene brukes naturlige tall og ikke romersk nummerering, da dette er bedre lesbart når retningslinjene omtales i tekster.

I planutkastet foreslås det en rekke tiltak som både er gode og riktige. Rådmannen vil allikevel stille spørsmål om ambisjonsnivået er for høyt. Spesielt når dette skal skje innen 2024. Det er heller ikke beskrevet om det følger med midler, eller om en forventer at kommunen selv dekker alle utgiftene. I tillegg er det forventninger om at kommunene stiller med nødvendige ressurser. For mange kommuner vil dette kunne være krevende da ressurs situasjonen allerede er på en minimum.

Saksbehandler: Jan-Kåre Ruud
Kommunalsjef: Tonje K. Doolan

Hvilke planer har dette konsekvenser for:

Kommuneplanen
Reguleringsplaner
Klima- og energiplan

Særutskrift: